

# NGHỆ THUẬT TẠO HÌNH PHỤ NỮ TRONG TRANH LỤA CỦA MAI TRUNG THỨ - HÀM Ý ĐỐI VỚI GIÁO DỤC

Trần Thị Vân, Hoàng Quốc Hiếu  
Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương  
Email: vantran150976@gmail.com

**Tóm tắt:** Bài viết phân tích nghệ thuật tạo hình phụ nữ trong tranh lụa của Mai Trung Thứ qua một số tác phẩm tiêu biểu, làm rõ đặc điểm đường nét, màu sắc và bố cục mang đậm tinh thần Á Đông. Hình tượng người phụ nữ được thể hiện như biểu tượng của vẻ đẹp thanh tao, giàu nội tâm và giá trị văn hóa truyền thống, qua đó cho thấy ý nghĩa giáo dục thẩm mỹ và văn hóa của tranh lụa Mai Trung Thứ trong giáo dục hiện nay.

**Từ khóa:** tranh lụa, Mai Trung Thứ; tạo hình; mỹ thuật; phụ nữ

## THE ART OF DESCRIBING WOMEN IN MAI TRUNG THU'S SILK PAINTINGS - IMPLICATIONS FOR EDUCATION

**Abstract:** This article analyzes the art of depicting women in Mai Trung Thu's silk paintings through several representative works, clarifying the characteristics of lines, colors, and composition imbued with an East Asian spirit. The image of the woman is portrayed as a symbol of refined beauty, rich inner life, and traditional cultural values, thereby demonstrating the aesthetic and cultural educational significance of Mai Trung Thu's silk paintings in contemporary education.

**Keywords:** silk painting, Mai Trung Thu; sculpting; fine arts; women

Nhận bài: 20/10/2025

Phản biện: 20/11/2025

Duyệt đăng: 24/11/2025

### I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Mai Trung Thứ (1906–1980) là họa sĩ tiêu biểu của thế hệ đầu Trường Mỹ thuật Đông Dương, có đóng góp quan trọng trong việc phát triển tranh lụa Việt Nam hiện đại. Trong sự nghiệp sáng tác, ông đặc biệt thành công khi xây dựng hình tượng người phụ nữ với ngôn ngữ tạo hình mềm mại, tinh tế và đậm bản sắc Á Đông. Các tác phẩm tranh lụa của ông không chỉ có giá trị thẩm mỹ mà còn hàm chứa chiều sâu văn hóa và tinh thần nhân văn.

Hình tượng phụ nữ trong tranh lụa Mai Trung Thứ gắn liền với đời sống truyền thống như trà lễ, âm nhạc dân tộc và sinh hoạt gia đình, qua đó phản ánh những chuẩn mực thẩm mỹ, đạo đức và lối sống của người Việt. Những giá trị này có ý nghĩa giáo dục rõ nét trong việc bồi dưỡng cảm thụ nghệ thuật, định hướng thẩm mỹ và nuôi dưỡng ý thức gìn giữ bản sắc văn hóa cho người học.

Trên cơ sở đó, bài viết tập trung phân tích nghệ thuật tạo hình phụ nữ trong tranh lụa của Mai Trung Thứ qua một số tác phẩm tiêu biểu, đồng thời làm rõ các hàm ý giáo dục được thể hiện trong các tác phẩm này.

### II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

#### 2.1. Vài nét về cuộc đời của họa sĩ Mai Trung Thứ

Mai Trung Thứ sinh vào ngày mùng 10/11/1906, quê ở làng Do Nha, tỉnh Kiến An nay là xã Tân Tiến, huyện An Dương, tỉnh Hải Phòng. Năm 1925, ông đỗ vào khóa đầu tiên của Trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương cùng với các họa sĩ

tài năng khác như Nguyễn Phan Chánh, Lê Phổ, Lê Văn Đệ... Lúc đầu, Mai Trung Thứ chủ yếu theo đuổi chất liệu sơn dầu. Về sau ông mới đổi sang chất liệu lụa - chất liệu đã làm bộc lộ tài năng xuất chúng và làm vang danh tên tuổi của ông sau này.

Sau khi tốt nghiệp Trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương vào năm 1930, Mai Trung Thứ được sắp xếp làm giáo viên dạy MT tại Trường Quốc học Huế. Trong 6 năm sống và làm việc tại nơi này, khả năng vẽ lụa của Mai Trung Thứ đã phát triển và nở rộ. Hàng loạt những tác phẩm lụa được sáng tác với các nhân vật, hình ảnh trong đó thường là những cô gái dịu dàng, nét na hay phong cảnh hữu tình, những công trình kiến trúc mang đậm chất riêng của Việt Nam. Sáu năm sống và làm việc ở cố đô Huế đã gọi cho ông những hình ảnh, tri thức và nguồn cảm hứng phong phú. Ngoài ra, những thứ này cũng góp phần giúp cho ông có vị thế trong giới hội họa Việt Nam.

Trong những năm 1930, ông cùng với những họa sĩ khác tham gia triển lãm nghệ thuật ở nhiều nước trên thế giới như Ý, Bỉ, Mỹ và Pháp. Sau khi tham gia Hội chợ đầu xảo Paris tại Pháp vào năm 1936, Mai Trung Thứ đã ở lại sống và hoạt động nghệ thuật tại nơi này. Ở những năm sống và làm việc ở Paris, ông thường vẽ về chủ đề quê hương như các cô gái Việt Nam, trẻ em Việt Nam, phong cảnh Việt Nam hay các công trình kiến trúc của

Việt Nam...

## 2.2. Các tác phẩm tiêu biểu của họa sĩ Mai Trung Thứ

Họa sĩ Mai Trung Thứ thường vẽ về chủ đề phụ nữ và trẻ em Việt Nam. Các tác phẩm của ông không chỉ nổi tiếng ở trong nước mà còn được biết đến rộng rãi ở nhiều nơi trên thế giới. Dưới đây là một số các tác phẩm tiêu biểu của ông.

### 2.2.1. Tác phẩm Lễ trà

Bức tranh Lễ trà – Ceremonie du Thé (The Tea Ceremony, 1971) là tác phẩm nổi bật nhất trong loạt tranh Tiệc trà của Mai Trung Thứ. Được vẽ trên lụa với mực và bột màu, kích thước 60 x 58,5 cm, bức tranh đã đạt giá 4.032.000 HKD (khoảng 12 tỷ VNĐ) tại phiên đấu giá Sotheby's Hong Kong ngày 5/10/2020, khẳng định vị thế đặc biệt của tác phẩm trên thị trường nghệ thuật quốc tế. Lễ trà đồng thời cũng tiêu biểu cho phong cách của Mai Trung Thứ – một trong những danh họa quan trọng nhất của mỹ thuật hiện đại Việt Nam thế kỷ XX, người góp công lớn hiện đại hóa tranh lụa nhưng vẫn giữ tinh thần Á Đông.

Tác phẩm tái hiện cảnh một buổi lễ trà mang đậm không khí gia đình và truyền thống. Hình ảnh các nhân vật nữ thuộc ba thế hệ – trẻ nhỏ, trung niên và người già – trong tà áo dài nhiều màu sắc gợi nên dòng chảy thời gian và tính liên tục của văn hóa. Trẻ thơ tinh nghịch, hồn nhiên; người phụ nữ trưởng thành đoan trang, đang dâng trà; người lớn tuổi trầm tĩnh, ung dung. Cách sắp xếp này tạo nên sự cân bằng giữa sự tĩnh lặng của nghi lễ và sinh khí đời thường, giúp người xem cảm nhận được cả vẻ an nhiên lẫn sức sống âm áp trong không gian thưởng trà.

Về màu sắc, Mai Trung Thứ sử dụng bảng màu trầm ấm: nâu đất, vàng nhạt, xanh lục nhạt, hồng phấn... được xử lý bằng kỹ thuật loang đặc trưng của lụa, tạo hiệu ứng mờ ảo, mềm mại. Không có đối chọi gay gắt, màu sắc hòa quyện, hướng tới sự hài hòa, nhã nhặn, làm nổi bật cảm giác yên bình và thanh tao. Sắc da hồng hào, mịn màng được thể hiện rất tinh tế, nhấn mạnh vẻ trẻ trung, trong sáng của nhân vật nữ và cho thấy kỹ thuật điều luyện của họa sĩ cũng như quan niệm thẩm mỹ đề cao vẻ đẹp tự nhiên, dung dị.

Về hình khối và đường nét, nhân vật được khái quát hóa với dáng hình mảnh mai, mềm mại, mang tính lý tưởng hóa. Đường nét mảnh, uốn lượn, giàu tính tuyến tính làm tăng cảm giác uyển chuyển, nữ tính – đặc trưng của tranh lụa Mai Trung Thứ. Những chi tiết như mái tóc buông, tà áo dài, động

tác nâng chén trà được giản lược nhưng gợi cảm, nhấn mạnh sự trang nhã, tinh tế của nghi lễ. Bố cục tranh đăng đối, trải ngang, không nhấn mạnh phối cảnh sâu mà thiên về không gian phẳng, ước lệ, gợi liên tưởng đến tranh dân gian hoặc tranh cuộn châu Á. Điều này giúp tập trung ánh nhìn vào nhân vật và hành động dâng trà, tạo nên cảm giác tĩnh tại, thiên vị.

Về nội dung tư tưởng, Lễ trà không chỉ ghi lại một sinh hoạt truyền thống mà còn chứa đựng tầng nghĩa đạo lý sâu sắc. Nghi thức dâng trà trong văn hóa Việt và Á Đông là biểu tượng của sự cung kính, hiếu thảo, lễ nghĩa và tinh thần tu dưỡng. Dáng ngồi ngay ngắn, ánh mắt khiêm nhường, thái độ trân trọng của người thiếu nữ dâng trà gợi lên vẻ đẹp của đạo hiếu, sự kính trên nhường dưới, văn hóa ứng xử trong gia đình. Qua đó, bức tranh trở thành lời nhắc nhẹ nhàng về giá trị của tinh thần và nếp nhà, trong bối cảnh xã hội hiện đại nhiều biến động.

Tổng thể, Lễ trà hội tụ đầy đủ những đặc trưng phong cách của Mai Trung Thứ: kết hợp chất liệu lụa truyền thống với bút pháp hiện đại; tinh thần Á Đông thấm trong màu sắc, đường nét, bố cục; cái nhìn hướng nội, trăn trăn về người phụ nữ và đời sống gia đình; cách gợi tả mềm mại thay cho miêu tả trực tiếp. Dù sống và sáng tác phần lớn cuộc đời ở Pháp, ông vẫn hướng về quê hương qua từng hình ảnh áo dài, nghi lễ, căn nhà Việt. Lễ trà vì thế không chỉ là một bức tranh đẹp về mặt tạo hình mà còn là một “tuyên ngôn” nghệ thuật về khả năng hiện đại hóa nghệ thuật dân tộc mà không đánh mất bản sắc Việt, đồng thời khẳng định giá trị bền vững của các chuẩn mực văn hóa – đạo lý truyền thống.



Lễ trà (1971)

### 2.2.2. Tác phẩm Giờ uống trà

Bức **Giờ uống trà** (1957), vẽ trên lụa, thuộc loạt tác phẩm đặc sắc của Mai Trung Thứ về trà đạo, lễ nghi và đời sống tinh thần truyền thống. Dù đang sống tại Pháp, ông vẫn kiên trì khai thác đề tài văn hóa dân tộc, xem khoảnh khắc thưởng trà như một không gian suy ngẫm, giao hòa và

thanh lọc nội tâm chứ không chỉ là sinh hoạt thường ngày.

Tác phẩm sử dụng tông màu trầm ấm với vàng nhạt, nâu sẫm, hồng phấn, lam nhạt, tạo cảm giác thư thái, yên bình. Màu sắc hòa quyện, dịu nhẹ, lớp màu loang mờ ảo đặc trưng tranh lụa, gợi cảm giác như sương khói phủ lên cảnh vật. Sắc da hồng nhạt của nhân vật nhấn mạnh vẻ trong sáng, dịu dàng, cho thấy màu sắc không chỉ mang chức năng thị giác mà còn truyền tải tinh thần thiền định, nội tâm tĩnh lặng.

Nhân vật – ba cô gái uống trà – được tạo hình thon gọn, tao nhã, mang tính lý tưởng hóa. Đường viền mảnh, mềm, đặc biệt ở tà áo dài, mái tóc, cử chỉ bàn tay, thể hiện rõ kỹ pháp lụa: không nhấn mạnh khối mà đề cao đường nét. Những chi tiết ấm, chén, khay gỗ được giản lược nhưng đủ gợi bối cảnh một nghi thức trà cổ điển, nơi sự tinh tế và tiết chế được đặt lên hàng đầu.

Bố cục mang tính đăng đối, tĩnh tại, với không gian phẳng, ít chiều sâu phối cảnh, tạo hiệu ứng tập trung vào hình tượng cô gái và chén trà. Khoảng trống xung quanh được dụng ý giữ lại, làm nổi bật nhân vật và gợi cảm giác trầm lắng, thiền vị. Tâm thế cúi nhẹ, ánh mắt hướng vào chén trà giúp người xem cảm nhận chiều sâu nội tâm và trạng thái chánh niệm.

Giờ uống trà vì thế vượt lên một cảnh sinh hoạt, trở thành biểu tượng của triết lý sống Á Đông: trà là phương tiện nuôi dưỡng tâm hồn, thanh lọc cảm xúc, tái lập hòa điệu giữa con người và vạn vật. Tác phẩm kết tinh phong cách Mai Trung Thứ: chất liệu lụa xử lý tinh tế, hình tượng mềm mại lý tưởng hóa, chủ đề thuần Việt hướng vào đời sống nội tâm, tinh thần thiền học gợi mở hơn là tả thực. Qua bức tranh, ông vừa gìn giữ vừa nâng tầm giá trị truyền thống, giúp người xem hôm nay nhận lại vẻ đẹp của sự tĩnh lặng, của đạo lý và chiều sâu tâm hồn Việt.



Giờ uống trà (1957)

### 2.2.3. Tác phẩm *Thiếu nữ chơi đàn Nguyệt*

Tác phẩm “Thiếu nữ chơi đàn Nguyệt” là một trong những bức tranh lụa đắt giá nhất của Mai

Trung Thứ, nó được bán với giá 1 triệu USD. Bức tranh vẽ về hai thiếu nữ mặc áo dài truyền thống ngồi đối diện với nhau, một người đang ngồi đánh đàn còn người còn lại thì ngồi trầm lắng nghe. Bức tranh có sự kết hợp giữa thị giác và thính giác một cách tinh tế, uyển chuyển, khiến người xem cảm nhận được sự mềm mại, thanh thoát của bức tranh. Ngoài ra, họa sĩ Mai Trung Thứ còn tạo nên sự cân bằng thị giác bằng kỹ thuật tạo hình của phương Tây với hai nhân vật chính: chính diện và quay lưng. Với các mảng màu nhẹ chủ yếu là tông vàng nhạt và xanh rêu, chúng không chỉ làm nổi bật hình ảnh người phụ nữ mà còn nhấn mạnh bầu không khí tĩnh lặng, cổ điển.

Với kỹ thuật lụa điêu luyện và tư duy tạo hình tinh tế, Mai Trung Thứ đã đưa hình tượng thiếu nữ cùng chiếc đàn nguyệt trở thành biểu tượng của vẻ đẹp văn hóa Việt: duyên dáng, sâu lắng và thuần khiết. Tác phẩm đã được giới sưu tầm và chuyên gia quốc tế đánh giá cao, từng được đấu giá với mức kỷ lục, khẳng định vị trí thẩm mỹ vượt thời gian.

Màu sắc trong tranh *Thiếu nữ chơi đàn nguyệt* được họa sĩ lựa chọn kỹ lưỡng, với tông màu chủ đạo là vàng nhạt, nâu đất, trắng ngà và xanh lam dịu. Bảng màu này tạo nên cảm giác nhẹ nhàng, thanh thoát đúng với tinh thần nội dung tác phẩm. Kỹ thuật lụa đặc trưng với lớp màu mỏng, trong suốt, giúp các mảng màu hòa quyện một cách tự nhiên, tạo hiệu ứng mờ ảo như ánh sáng qua làn sương. Màu sắc da nhân vật là sắc hồng phấn đặc trưng trong tranh Mai Trung Thứ, mang lại cảm giác tươi trẻ, mềm mại và nữ tính. Toàn bộ bố cục màu trong tranh không mang cảm giác đối chọi thị giác, mà được điều tiết để gợi nên sự êm dịu, tĩnh tại và trang nhã đúng với không gian của nghệ thuật truyền thống.

Nhân vật chính là cô gái chơi đàn được thể hiện với vóc dáng mềm mại, thanh tú, mái tóc đen dài buông xuống và tà áo dài thướt tha. Hình khối được lý tưởng hóa, mang tính biểu tượng cho vẻ đẹp thiếu nữ Việt Nam truyền thống. Các đường nét trong tranh thanh mảnh, uyển chuyển, gợi cảm giác như nhạc điệu phát ra từ chính đôi tay cô gái đang gảy đàn. Hình ảnh chiếc đàn nguyệt được khắc họa tỉ mỉ nhưng vẫn tuân thủ nguyên tắc giản lược, giữ vai trò trung tâm trong việc truyền tải không khí văn hóa. Đôi tay đặt trên đàn, ánh mắt hướng xuống, toàn bộ hình thể tạo nên một chuyển động thị giác tinh tế, đưa người xem vào không gian của âm thanh và cảm xúc.

Bố cục tranh mang tính đăng đối, trong đó nhân vật nữ chiếm vị trí trung tâm. Thế ngồi ngay ngắn, dáng nghiêng nhẹ tạo nên một nhịp điệu thị giác cân bằng và hài hòa. Phong nền được xử lý đơn giản, làm nổi bật hình ảnh thiếu nữ và chiếc đàn. Không gian không sâu mà phẳng và tượng trưng là một đặc điểm chung trong tranh lụa Á Đông, giúp nhấn mạnh chiều sâu cảm xúc hơn là không gian vật lý. Bố cục mở, với khoảng trống xung quanh nhân vật, tạo cảm giác thanh tịnh, như để âm thanh của cây đàn được ngân lên trong không gian tưởng tượng. Chính sự tiết chế này làm nổi bật trạng thái “thường nhạc” không gian mang tính tâm linh, gợi suy tưởng hơn là hành động.

Tác phẩm *Thiếu nữ chơi đàn nguyệt* là một sự ca ngợi vẻ đẹp văn hóa truyền thống và tâm hồn nghệ sĩ Việt Nam. Đàn nguyệt là nhạc cụ gắn liền với âm nhạc dân tộc, được sử dụng trong hát văn, hát chèo, hát xẩm và các hình thức diễn xướng cổ truyền. Hình ảnh thiếu nữ chơi đàn không chỉ là một khoảnh khắc sinh hoạt nghệ thuật, mà còn là biểu tượng của sự kết nối giữa con người và nghệ thuật, giữa hiện thực và tâm linh. Qua tranh, Mai Trung Thứ khẳng định vai trò của người phụ nữ không chỉ là người gìn giữ nếp nhà, mà còn là người truyền giữ vẻ đẹp tinh thần dân tộc qua âm nhạc và nghệ thuật. Bức tranh là lời tri ân với văn hóa cổ truyền, nơi cái đẹp gắn liền với sự thanh cao, trí tuệ và lòng nhân ái.

*Thiếu nữ chơi đàn nguyệt* hội tụ đầy đủ đặc trưng nghệ thuật của Mai Trung Thứ đó là: Sử dụng chất liệu lụa truyền thống để thể hiện đề tài hiện đại một cách nhẹ nhàng, sâu lắng; Khắc họa nhân vật nữ theo hình mẫu lý tưởng hóa – nét đẹp cổ điển, nội tâm và thanh tao; Kỹ thuật tạo hình thiên về đường nét mềm mại, khối hình tối giản, kết hợp với màu sắc nhẹ và loang, tạo không gian mộng ảo; Nội dung tranh luôn hướng đến giá trị đạo đức, văn hóa và tâm linh Á Đông, thể hiện chiều sâu văn hóa Việt qua đời sống thường nhật.

Tác phẩm *Thiếu nữ chơi đàn nguyệt* là một đỉnh cao trong sự nghiệp sáng tác tranh lụa của Mai Trung Thứ, đồng thời là một minh chứng điển hình cho việc kết hợp hài hòa giữa nghệ thuật truyền thống và tư duy tạo hình hiện đại. Với bố cục tinh tế, màu sắc dịu dàng, hình tượng nhân vật mang chiều sâu biểu cảm và giá trị biểu tượng cao, bức tranh không chỉ là một sản phẩm nghệ thuật, mà còn là một di sản văn hóa tinh thần, góp phần làm giàu thêm bản sắc mỹ thuật Việt Nam trong bối cảnh giao lưu văn hóa Đông Tây.



Thiếu nữ chơi đàn nguyệt, (1943)

### 2.3. Hàm ý đối với giáo dục

Nghệ thuật tạo hình phụ nữ trong tranh lụa của Mai Trung Thứ không chỉ mang giá trị thẩm mỹ và văn hóa, mà còn chứa đựng nhiều hàm ý giáo dục có ý nghĩa đối với giáo dục nghệ thuật và giáo dục giá trị ở Việt Nam hiện nay.

Thứ nhất, các tác phẩm của Mai Trung Thứ là nguồn tư liệu trực quan giàu giá trị trong giảng dạy mỹ thuật, đặc biệt ở các nội dung về tranh lụa, tạo hình nhân vật và mỹ thuật hiện đại Việt Nam. Qua việc phân tích đường nét, màu sắc, bố cục và kỹ thuật loang màu trên lụa, người học có thể hiểu rõ hơn đặc trưng chất liệu và tư duy tạo hình Á Đông, từ đó hình thành năng lực cảm thụ và phân tích tác phẩm mỹ thuật một cách có hệ thống.

Thứ hai, hình tượng người phụ nữ trong tranh lụa Mai Trung Thứ mang giá trị giáo dục thẩm mỹ và nhân văn sâu sắc. Vẻ đẹp thanh tao, nền nã, giàu nội tâm của các nhân vật nữ góp phần định hướng cho người học những chuẩn mực thẩm mỹ lành mạnh, đề cao sự hài hòa, tiết chế và chiều sâu tinh thần, thay vì chạy theo những hình thức phô trương bề ngoài. Điều này đặc biệt có ý nghĩa trong bối cảnh văn hóa thị giác đương đại chịu nhiều tác động từ xu hướng thương mại hóa và giải trí hóa.

Thứ ba, tranh lụa của Mai Trung Thứ hàm chứa giá trị giáo dục văn hóa truyền thống. Thông qua các hình ảnh gắn với trà lễ, âm nhạc dân tộc, sinh hoạt gia đình và đời sống tinh thần Á Đông, tác phẩm giúp người học nhận diện và trân trọng các giá trị văn hóa dân tộc. Việc đưa các tác phẩm này vào hoạt động giáo dục sẽ góp phần bồi dưỡng ý thức gìn giữ bản sắc văn hóa và lòng tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ.

Thứ tư, từ góc độ giáo dục liên ngành, tranh lụa Mai Trung Thứ có thể được khai thác trong dạy học tích hợp giữa mỹ thuật với văn học, lịch

sử và giáo dục đạo đức. Hình tượng người phụ nữ không chỉ là đối tượng tạo hình mà còn là biểu tượng của đạo lý, nếp sống và tinh thần nhân văn Việt Nam, qua đó hỗ trợ giáo dục giá trị sống, lối sống nhân ái, khiêm nhường và hướng nội cho người học.

Như vậy, nghệ thuật tạo hình phụ nữ trong tranh lụa của Mai Trung Thứ không chỉ góp phần làm giàu di sản mỹ thuật Việt Nam hiện đại, mà còn mở ra nhiều hướng tiếp cận có ý nghĩa trong giáo dục thẩm mỹ, giáo dục văn hóa và giáo dục nhân cách ở nhà trường hiện nay.

### III. KẾT LUẬN

Mai Trung Thứ đã dung hòa thành công giữa truyền thống và hiện đại, giữa phương Đông và phương Tây, vừa giữ gìn cốt lõi văn hóa dân tộc, vừa tiếp nhận tinh thần tự do, cá nhân hóa của nghệ thuật phương Tây. Điều này thể hiện rõ qua cách ông xây dựng hình ảnh, lựa chọn đề tài và xử lý bố cục trong tranh. Các tác phẩm không chỉ có giá trị thẩm mỹ mà còn là những tư liệu văn hóa phản ánh một thời kỳ lịch sử, đời sống, con người Việt Nam trong giai đoạn giao thoa văn hóa.

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Hoàng Minh Đức (2022), “Tranh lụa hiện đại Việt Nam: Giai đoạn mở đầu và thành tựu”, Tạp chí Khoa học Trường Đại học Mở Hà Nội (số 89), tr.46-52.
- Lưu Thị Hồng Điềm (2019), Nghệ thuật tạo hình trong tranh lụa của họa sĩ Mai Trung Thứ, Nxb Mỹ thuật, Hà Nội.
- Võ Công Hoà (2015), Tranh lụa Việt Nam, Nxb Mỹ thuật, Hà Nội.
- Vũ Giáng Hương (1997), Mỹ thuật Việt Nam hiện đại, Nxb Văn hóa Thông tin.
- Ngô Kim Khôi (2022), “Mai Trung Thứ - Họa sĩ du hành giữa hai nền văn hóa”, Tạp chí Heritage (số 304), tr.48-55.